

Till Hampus Carlsson
Sveriges Läkarförbundet
Avdelningen för politik och profession
hampus.carlson@slf.se

Yttrande över: Remiss – Bastjänstgöring för läkare (Soc Dep Ds 2017:56)

Bakgrund och sammanfattning: Promemoria som avser hur allmäntjänstgöringen (AT) för läkare i Sverige skall tas bort och ersättas med en förlängd universitetsutbildning som skulle leda till svensk läkarlegitimation samt följas av en kortare bastjänstgöring (BT).

De huvudsakliga förslagen i promemorian är att;

- införa en strukturerad introduktion till svensk hälso- och sjukvård som ett obligatoriskt tjänstgöringsavsnitt inför specialisering för alla läkare oavsett från vilket land man har sin läkarexamen
- introduktionen ska benämnas bastjänstgöring (BT) och utformas som en fristående första del i läkarnas specialiseringstjänstgöring
- BT ska utformas som en målstyrd utbildning där kompetensen tillgodogörs genom främst klinisk tjänstgöring.

Promemorians förslag bygger på antagandet att en förändrad läkarutbildning enligt utredningsförslag (Läkarutbildningsutredning, SOU 2013:15) genomförs. I detta förslag förlängs läkarutbildningen till sex år och examen innebär samtidigt en godkänd läkarlegitimation, en i sig mycket stor förändring och utmaning för universiteten. Det kommer att kräva ett närmare samarbete mellan universiteten och landets vårdgivare avseende bedömningar, handledning och examen av studenter.

Fördjupad beskrivning:

Smittskyddsläkareförbundet fokuserar i sin fortsatta beskrivning på det egna ansvarsområdet det vill säga förebyggande av smittspridning till och mellan individer i ett övergripande perspektiv. Detta omfattar lagstadgade rättigheter och skyldigheter enligt smittskyddslagen för både patienter och läkare.

Vi finner i promemorian att smittskydd och vårdhygien gemensamt omnämns som lärandemål i BT, dock på ett sätt som upplevs mycket ofullständigt.

En tydlig definition och distinktion bör finnas för båda dessa områden och verksamheter för att i målbeskrivningar tydligt kunna beskriva hur dessa specifika kompetenser skall erhållas. Vårdhygien hanteras t ex i promemorian genom att definieras som "god hygien" eller som "hygien". Den vedertagna definitionen är "god hygienisk standard" vilket är en annan sak än god hygien. Även det breda ansvarområde som finns gällande smittskydd för att förhindra smittspridning i samhället nämns inte i promemorian. I smittskyddslagen krävs i linje med detta ansvar att varje "läkare och annan hälso- och sjukvårdspersonal ska vara uppmärksamma på förekomsten av smittsamma sjukdomar och vidta de åtgärder som skäligen kan krävas från smittskyddssynpunkt".

I promemorian skrivs angående utbildningsaktiviteter inom ramen för bastjänstgöringen (sid 51) reglerade av SoS kommande föreskrifter, att dessa inte skall innebära "krav på utbildningsaktiviteter som skulle motverka ett effektivt flöde genom bastjänstgöringen och medföra att tjänstgöringen eventuellt stoppas upp, t.ex. i väntan på att få tillgång till en föreskriven kurs". Här prioriteras uppenbarligen flödet framför utbildningsaktiviteter. Smittskyddsläkareföreningen anser dock att det är av största betydelse att personer som inte genomgått svensk universitetsutbildning får möjlighet att tillägna sig kunskap om de lagar och föreskrifter som gäller inom svensk hälso- och sjukvård, inte minst gäller detta smittskyddslagen. För att kunna verka som legitimerad läkare krävs kunskap om lagar och regelverk som gäller inom hälso- och sjukvården. Detta omfattar speciellt alla som erhållit sin grundläggande universitetsutbildning i annat land där andra lagar och regelverk råder.

Tidigare ställdes krav på godkänd utbildning/kurs i svensk författningskunskap där bland annat tillämpning av svensk smittskyddslag (SFS 2004:168) ingår tillsammans med hälso- och sjukvårdslag, patientsäkerhetslag m fl. Denna kunskap måste tillgodoses innan legitimation ges oavsett var man genomgått sin grundutbildning. Bristen i denna kunskap kan få stora konsekvenser för smittspridning och inte minst patientsäkerhet.

I detta sammanhang önskar vi kommentera, även om det inte direkt ingår i promemorian, att det i delmål tre i specialistutbildningen (bilaga 3 sid 132; del av SOSFS 2015:8, står att "den specialistkompetenta läkaren skall kunna ta ansvar för att vårdrelaterade infektioner förebyggs". Enligt patientsäkerhetslagens tredje kapitel är det vårdgivaren som har detta ansvar. Naturligtvis ska behandlande läkare ha kunskap om hur denna smittspridning förhindras men samtidigt måste det vara fel att lägga ansvaret på en behandlande läkare.

För Smittskyddsläkareföreningen

Per Follin
Smittskyddsläkare, Ordförande

Postadress

Smittskyddsläkareföreningen
c/o Per Follin
Smittskydd Stockholm
Hälso- och sjukvårdsförvaltningen
Stockholms läns landsting

Telefon

08-123 143 37

E-post

per.follin@sll.se

Webbadress

<http://www.slf.se/smittskydd>

Postadress: Box 17533, 118 91 Stockholm
Besök/Internpost: Magnus Ladulåsgatan 63 A